

๑๖.ต้นจัน หรือ ทองกวาว

ชื่อวิทยาศาสตร์: Butea monosperma

วงศ์: Fabaceae

สายพันธุ์ที่เหนือกว่า: สกุลทองกวาว

ชั้น: สปีชีส์

สปีชีส์: B. monosperma

หมวด: Magnoliophyta

สรรพคุณ

๑. รากทองกวาว สรรพคุณช่วยบำรุงธาตุ (ราก)
๒. รากทองกวาว ใช้ต้มรักษาโรคประสาท (ราก)
๓. ดอกทองกวาว ใช้ต้มดื่มช่วยถอนพิษไข้ได้ (ดอก)
๔. ช่วยแก้กระหายน้ำ (ดอก)
๕. ช่วยสมานแผลปากเปื่อย (ดอก)
๖. แก่น สามารถใช้ทาแก้อาการปวดฟันได้ (แก่น)
๗. ดอกใช้ภายนอกใช้หยอดตาแก้อาการตาแดง เจ็บตา ปวดตาระเคืองตา ตามัว ตาแฉะ ตาฝาง (ดอก)
๘. ช่วยแก้อาการท้องร่วง (ยาง)
๙. ทองกวาว สรรพคุณช่วยแก้อาการท้องขึ้น (อาการท้องอืดเพราะลมในกระเพาะอาหารเพื่อขึ้น) (ใบ)
๑๐. ฝักหรือใบหรือเมล็ด นำมาต้มเอาแต่น้ำใช้เป็นยาขับพยาธิ หรือพยาธิตัวกลม (ฝัก,ใบ,เมล็ด)

ประโยชน์

๑. ดอกใช้ย้อมสีผ้า โดยจะให้สีแดง
๒. ลำต้นเมื่อนำมาสับเป็นผลจะมียางไหลออกมา
๓. เส้นใยจากเปลือกสามารถนำมาใช้ทำเป็นเชือกหลวมๆได้ และกระดาษได้
๔. ประโยชน์ทองกวาว ใบสดนำมาใช้ห่อของ
๕. ใบทองกวาว ใช้ตากมะม่วงกวน
๖. ใบใช้เป็นอาหารสำหรับช้างและวัวควายได้

.....อย่างเข้าเดือนเมษาถึงคราร้อนสายลมอ่อนผ่อนกระแสน้ำไออบ
ทุ่งซางตอกอข้าวเกี่ยวยังเหลียวครบ
ยอกหญ้าซบหลบแสงแล้งมิคลาย
เจ้าพุทราส่ง่ากลางข้างกำมปู
ไม้ประตู่ใบปลิวลิวร่วงหาย
ตะแบกยีนฝืนแกร่งมิแห่งตาย
ทองกวาวร้ายผลิดอกออกแทนใบ
พลิวแสดแดงแกว่งตึงข้างกิ่งก้าน
งามแบ่งบานลพลานต้นจนไสว
แลสดสีสีสดใสกลางนาใคร
สวยบาดใจสวยจับตาพาขึ้นพลัน
ทองเจ้าเอ๋ยทองกวาวพราวสะพรั่ง
งดงามดั่งพุ่มทองของสวรรค์
แลอร่ามงามแสดสีสวยทั่วกัน
จึงเปลอหันแลมองเจ้าทองกวาว
พลิวลมพัดจัดซ้อปลิวลิวหล่นร่วง
จากเรือนรวงลองลงตรงทุ่งข้าว
แสดสะพรั่งวางพื้นดาดขี้นรา
หมู่ดวงดาวประดับฟ้าย่ำราตรี